סוֹקְלִין אוֹתָהּ עַל פֶּתַח בֵּית אָבִיהָ, שנאמר (דברים כב כ–כא) 'וְאִם אֱמֶת הָיְתָה הַדָּבָר הַזֶּה לֹא נִמְצְאוּ בְתוּלִים לַנַּעֲרָ, וְהוֹצִיאוּ אֶת הַנַּעֲרָה אֶל פֶּתַח בֵּית אָבִיהָ וּסְקָלוּהָ', ופסוקים אלו עוסקים באופן שבאו עדים לאחר שנישאת, שנאמר (שם כב יד) 'אֶת הָאִשָּׁה הַזֹּאת לָקַחְתִּי וָאֶקְרַב אֵלֶיהָ', והיינו שכבר נשאה, ומדובר בזנות של אירוסין, שנאמר (שם כב כא) 'כִּי עָשְׂתָה נְבָלָה בְּיִשְׂרָאֵל לִזְנוֹת בֵּית אָבִיהָ'. והטעם שנסקלת בפתח בית אביה, כְּלוֹמַר – כאילו אומרים לאביה ואמה, רְאוּ גִּידּוּלִים רעים שֶׁגִּידַּלְתֶּם, שבעודה בביתכם זינתה, שלא יסברו בני אדם שזינתה בבית חמיה.

האופן השני: בָּאוּ לָהּ עֵדִים כשהיא מאורסת ועדיין בְּבֵית אָבִיהָ, ומעידים שֶׁזִּינְתָה בְּבֵית אָבִיהָ, בעודה מאורסת. הדין הוא שסּוֹקְלִין אוֹתָהּ עַל פֶּתַח שַׁעַר הָעִיר שבו זינתה, שנאמר (שם כב כג–כד) 'כִּי יִהְיֶה נַעַר בְּתוּלָה מְאֹרָשָׂה לְאִישׁ וּמְצָאָהּ אִישׁ בָּעִיר וְשָׁכַב עִמָּהּ, וְהוֹצֵאתֶם אֶת שְׁנֵיהֶם אֶל שַׁעַר הָעִיר הַהוּא וּסְקַלְתֶּם אֹתָם בָּאֲבָנִים וָמֵתוּ'.

האופן השלישי: נערה מאורסה שֶׁרָחָה [–זינתה], וְלִבְסוֹף בָּגְרָה – מלאו לה ששה חדשים מתחילת ימי נערותה, קודם שהעמידוה בדין, תֵּידוֹן בְּחֶנֶק, כיון שאם היתה מזנה עתה, היה דינה בחנק, שלא נאמר דין סקילה אלא בנערה, לכן אף כשזינתה בעודה נערה, אם לא דנוה עד שבגרה, דינה בחנק.

הגמרא מקשה סתירה בין הדין השלישי שבברייתא זו לבין ברייתא אחרת. מקשה הגמרא: לְמֵימְרָא – יש לומר וללמוד מהדין האחרון שבברייתא, דְּכָל הֵיכָא דְּאִישְׁתַּנֵּי גּוּפָא אִישְׁתַּנֵּי קַטְלָא – שבכל מקום שהשתנה גוף הנידון למיתה, משתנה גם אופן מיתתו, כלומר, הרי מבואר בברייתא שאף שנערה שזינתה דינה בסקילה, מכל מקום אם לא העמידוה בדין עד שבגרה דינה בחנק, כיון שהשתנה גופה ל'בוגרת', ובוגרת שזינתה דינה בחנק, לכן אף שהיא עצמה זינתה בעודה נערה, מכל מקום השתנה דין מיתתה לחנק, וּרְמִינְהִי – וקשה על כך ממה ששנינו בברייתא אחרת לגבי מוציא שם רע, נַעֲרָה הַמְאוֹרָסָה שֶׁזִּינְתָה, וּמְשֻׁכְּנָרָה ונישאת הוֹצִיא עָלֶיהָ בעלה שֵׁם רָע, והביא עדי שקר שזינתה בנערותה בעודה מאורסת, והוזמו העדים, הוּא אֵינוֹ לוֹקֶה וְאֵינוֹ נוֹתֵן מֵאָה סֶלַע, משום שבזמן שהוציא עליה שם רע היתה בוגרת, ואילו פרשת מוציא שם רע עוסקת בנערה, אבל הֵיא – הנערה עצמה, וְכֵן זוֹמְמָיהָ – העדים שהעידו שזינתה והוזמו, מַקְדִּימִין – משבימים בבוקר להביאם לְבֵית הַסְּקִילָה. והנה בברייתא זו נאמר שאם זינתה בעודה נערה והעידו עליה עדים אחר שבגרה, דינה בסקילה, ואין אומרים שכיון שהשתנה גופה לבוגרת, השתנה גם דינה לידון בחנק.

קודם שתתרץ הגמרא את הסתירה, מבארת הגמרא את לשון הברייתא. תמהה הגמרא: 'הֵיא וְזוֹמְמֶיהָ' מַלְקֶא דַּעְתָּךְ – וכי יתכן שגם הנערה עצמה וגם העדים שהעידו שזינתה נסקלים, והרי ממה נפשך, אם היה הדבר אמת, רק היא נסקלת, ואם היה הדבר שקר, רק העדים נסקלים. מבארת הגמרא: אֶלָּא כוונת הברייתא, אוֹ הֵיא – אם היה הדבר אמת, אוֹ זוֹמְמֶיהָ – במקרה שהוזמו, מַקְדִּימִין לְבֵית הַסְּקִילָה.

מתרצת הגמרא: אָמַר רָבָא, מוֹצִיא שֵׁם רַע קָאָמְרַתְּ – וכי רצונך להקשות מדין מוציא שם רע המבואר בברייתא, שאין אומרים בו שאם השתנה גופה השתנה דינה, אין זו ראיה, דְּשַׁאנִי – שונה היא פרשת מוֹצִיא שֵׁם רַע, דְּחִידּוּשׁ הוּא שחידשה התורה בפירוש שחיוב מיתתה הוא לפי שעת העבירה, ולא לפי הזמן שדנים אותה, והראיה לכך, דְּהָא נִכְנְסָה לַחוּפָּה וְלֹא נִבְעֲלָה בְּעֲלָמָא – שהרי סתם אשת איש שנישאה אף שעדיין לא נבעלה, וְיוֹצְאָה, מיתתה בְּחֶנֶק כדין נשואה, ולא בסקילה כארוסה כיון שהנישואין משנים את דינה, וְאִילּוּ הַמּוֹצִיא שֵׁם רַע על אשתו לאחר הנישואין, ומביא עדים שזינתה בשעת האירוסין, דינה בְּסֶקִילָה, ואין אומרים הואיל ואם היתה מזנה עתה היה דינה בחנק, אזי אף כשבאו עדים עתה על זנות של שעת אירוסין יהא דינה בחנק, אלא דנים אותה כדין נערה מאורסה שזינתה, שהיא בסקילה. וכמו שאמרה תורה בפירוש שאין נישואין משנים את דינה, כך יש לומר שאין בגרות משנה את דינה, ולכן אמרה הברייתא שאף אם השתנה גופה ובגרה בין הזנות לבין ההעמדה בדין, אין דינה משתנה, אלא נסקלת כדין נערה מאורסה שזינתה. אמנם זהו רק בפרשת 'מוציא שם רע', אבל הברייתא הראשונה אינה עוסקת באופן שהבעל הוא שהוציא עליה שם רע והביא עדים, אלא באופן שבאו עדים מעצמם על האשה שזינתה, ולכן נתבאר בה שאף כשזינתה בעודה נערה מאורסה, אם ההעמדה בדין היתה רק לאחר שבגרה והשתנה גופה, השתנה גם דינה, ונהרגת בחנק.

דוחה הגמרא את תירוצו של רבא: אָמַר לֵיהּ רַב הוּנָא בְּרֵיהּ דְּרַב יְהוֹשֻׁעַ לְרָבָא, אמנם חידשה התורה בפרשת מוציא שם רע ששינוי מאירוסין לנישואין אינו משנה את דינה, אך דִּלְמָא כִּי חִדְּיֵת רַחֲמָנָא הֵיכָא דְּלֹא אִישְׁתַּנֵּי גּוּפָא – שמא חידוש התורה הוא רק באופן כזה שלא השתנה גופה, אלא רק נישאה בינתיים, שבזה דנים אותה כשעת העבירה, אֲבָל הֵיכָא דְּאִישְׁתַּנֵּי גּוּפָא – באופן שהשתנה גופה בינתיים, שבגרה, לֹא חִדְּיֵת רַחֲמָנָא – שמא בזה לא חידשה התורה שדנים אותה כדין נערה שזינתה וכפי שהיתה בעת העבירה, אלא יתכן שדינה משתנה לדונה בחנק, כבוגרת שזינתה, ואף במוציא שם רע, וכיון שחידוש התורה בנשואה אינו מוכיח שאף בבוגרת הדין כן, ואף על פי כן אמרה הברייתא השניה שדין הבוגרת בסקילה, הרי זו ראיה שהברייתא סוברת שאין שינוי הגוף משנה את הדין, ואם כן אף באופן שהעדים מעידים על זנות של אירוסין שלא באופן של הוצאת שם רע, כלומר שבאו מעצמם ולא הביאם הבעל, תסבור הברייתא ששינוי הגוף אינו משנה את הדין, וזהו שלא כמבואר בברייתא הראשונה, שאם השתנה גופה ובגרה, השתנה דינה, ונידונית בחנק.

הגמרא מנסה לומר שנידון זה תלוי במחלוקת תנאים, האם שינוי הגוף משנה את הדין: אֲלָא אָמַר רַב נַחְמָן בַּר יִצְחָק, נידון זה האם בשהשתנה גופה 'אִישְׁתַּנֵּי קטלא' וְ'לֹא אִישְׁתַּנֵּי קטלא', תַּנָּאֵי הִיא – נחלקו בו תנאים. ומחלוקתם היא לגבי העובר עבירה בשוגג ומתחייב להביא קרבן חטאת, שסתם אדם מביא על חטאו כבשה או שעירת עיזים, ואילו נשיא מביא שעיר, וכהן גדול שנמשח בשמן המשחה מביא פר. דִּתְנַן במשנה (הוריות י.), נשיא או כהן גדול שֶׁחָטְאוּ בשוגג והתחייבו בחטאת עַד שֶׁלֹּא – קודם שנִּתְמַנּוּ לתפקידים אלו, וְאחר כך נִּתְמַנּוּ לנשיאות או נמשחו לכהונה גדולה, חֲרֵי הֵן כְּהֶדְיוֹטוֹת לענין זה, ומביאים כבשה או שעירה. והיינו כיון ששינוי הגוף שאירע בהם אינו משנה את דינם, אלא חיובם הוא כפי שהיה בשעת החטא, שהיו הדיוטות. רַבִּי שִׁמְעוֹן חולק וְאוֹמֵר, אִם נוֹדַע לָהֶם שחטאו עַד שֶׁלֹּא נִּתְמַנּוּ, ונמצא שגם מעשה החטא וגם ידיעת החטא המחייבת קרבן, היו קודם שהתמנו, חַיָּבִים כבשה או שעירה כהדיוטות. אבל אם נודע להם שחטאו רק מִשֶּׁנִּתְמַנּוּ לתפקידים אלו, פְּטוּרִים מלהביא קרבן חטאת כלל, כיון שבזמן החטא היו הדיוטות, ובעת הידיעה המחייבת קרבן, השתנה גופם ל'נשיא' או 'כהן גדול', וכיון שכך השתנה דינם להתחייב בשעיר או בפר, וכיון שלא היו החטא והידיעה באותו גוף, פטורים לגמרי. נמצא שנחלקו חכמים ורבי שמעון במחלוקת זו, האם שינוי הגוף משנה את הדין, ואף כאן נאמר כן, שהברייתא הראשונה סוברת כשיטת רבי שמעון, ששינוי הגוף מנערה לבוגרת משנה את דינה מסקילה לחנק, ואילו הברייתא השניה סוברת כחכמים שאין שינוי הגוף משנה את הדין, ולכן אף אחר שבגרה דינה בסקילה.

דוחה הגמרא: **אִימּוֹר דְּשַׁמְעִינָן לֵיהּ לְרַבִּי שִׁמְעוֹן, דְּאָזֵיל אַף בָּתַר יְדִיעָה** – מדברי רבי שמעון מוכח רק ששעת ידיעת החטא גם כן קובעת את הדין, ולכן אם השתנה הגוף בין מעשה החטא לבין ידיעת החטא, פטור, אך **דְּאָזֵיל בָּתַר יְדִיעָה וְלֹא אָזֵיל בָּתַר חֲטָאָה,** **מִי שָׁמַעְתָּ לֵיהּ** – וכי ניתן ללמוד מדבריו שרק שעת הידיעה קובעת ולא שעת עשיית החטא, והרי **אם** בֵּן, שידיעה לבדה קובעת, **לֵיתֵי קָרְבָּן כִּי הֲשָׁתָּא** – היה עליו להביא קרבן כפי מצבו כעת, כהן **מָשׁוּחַ** יביא **פָּר וְנָשִׂיא** יביא **שָׂעִיר,** ולא היה לרבי שמעון לפוטרם לגמרי. ואם כן לא מצאנו תנא הסובר ששינוי הגוף משנה את הדין, כדברי הברייתא של שילא.

מחמת כן מסיקה הגמרא שהברייתא של שילא משובשת: **הָאֲמַר** לֵיהּ – הרי אמר **רַבִּי יוֹחָנָן לְתַנָּא** – למי ששנה לפניו את הברייתא של שילא, **תָּנֵי** – שנה בברייתא, סרחה ולבסוף בגרה 'תִּיתּוֹן בָּסְקִילָה', ולא 'תידון בחנק'. ונמצא שלכל הדיעות אף אם נשתנה גופה אין מיתתה משתנית.

הגמרא מבררת מדוע אף אחר שבגרה נידונית בסקילה כנערה. מקשה הגמרא: **וְאַמַּאי** – מדוע דינה בסקילה, הרי 'נַעֲרָה הַמְאוֹרָסָה' (דברים כב כג) **אָמַר רַחֲמָנָא** לגבי חיוב סקילה, **וְהָא** – והרי בשעה זו **בּוֹגֶרֶת הִיא.** מתרצת הגמרא: **אָמַר רַבִּי אִילְעָא, אָמַר קְרָא** לגבי מוציא שם רע 'וְהוֹצִיאוּ אֶת הַנַּעֲרָה', ותיבת 'נערה' מיותרת, שהרי יכלה התורה לכתוב 'והוציאוה', אלא כוונת התורה בלשון 'הַנַּעֲרָה' לזו שֶׁהָיְתָה כְּבָר נערה, בזמן הזנות, ואף שעתה כבר בגרה. לפי המבואר עתה, שאם זינתה בנערותה ובגרה אין מיתתה משתנית, אלא היא בסקילה כנערה, מבררת הגמרא את דברי הברייתא שהובאה לעיל (ע"א), ובה שנינו, 'נערה המאורסה שזינתה ומשבגרה הוציא עליה שם רע, הוא אינו לוקה ואינו נותן מאה סלע, היא וזוממיה מקדימין לבית הסקילה'. מקשה הגמרא: **אָמַר לֵיהּ רַבִּי חֲנַנְיָא לְרַבִּי אִילְעָא, אִי הָכִי** – אם כך, שחיוב סקילה הוא אף כשזינתה בנערותה ואחר כך בגרה, אם כן, כשהוציא עליה שם רע בבגרותה שזינתה בנערותה, והתברר ששיקר, **מֵילְקֵא נָמֵי לֵילְקֵי וּמֵאָה סֶלַע נָמֵי לִישַׁלֵּם,** ומדוע אמרה הברייתא שאינו לוקה ואינו משלם, ומה החילוק בין עונש האשה לעונש הבעל. **אָמַר** לֵיהּ רבי אילעא, **רַחֲמָנָא נִיצְּלָן מֵהַאי דַּעֲתָא** – יצילנו ה' מדעה זו, שאתה מדמה את דין הבעל לדין האשה. אך לא ביאר לו רבי אילעא מה באמת החילוק ביניהם. השיב לו רבי חנניא, **אַדְרַבָּה, רַחֲמָנָא נִיצְּלָן מִדַּעֲתָא דִּידָךְ** – יצילנו ה' מדעתך, שאינך מבאר את החילוק בין הדינים.

מבארת הגמרא: **וְתַעֲמָא מַאי** – ומה באמת טעם החילוק בין הבעל לאשה, **אָמַר רַבִּי יִצְחָק בַּר אַבִּין, וְאִיתֵימָא רַבִּי יִצְחָק בַּר אַבָּא, זוֹ** – האשה, **כַּעֲשָׂיָה גָּרְמוּ לָהּ** להתחייב מיתה, שזינתה, **וְזֶה** – הבעל, **עָקְמַת שָׂפָתָיו** – שהוציא עליה שם רע בפיו **גָּרְמוּ לוֹ** להתחייב מלקות וקנס. ולכן, **זוֹ שֶׁכַּעֲשָׂיָה גָּרְמוּ לָהּ, הרי כְּשֶׁהִיא זֹנָאי, נַעֲרָה זֹנָאי** – כשזינתה היתה נערה, ולכן עונשה בסקילה. **וְזֶה שֶׁעָקְמַת שָׂפָתָיו גָּרְמוּ לוֹ,** הרי **אֵימַת קָא מְיַחֲיֵיב** – מתי הוא מתחייב בעונש, **הֲהֵיא שַׁעֲתָא** – באותה שעה שהוציא שם רע, **וְהֲהִיא שַׁעֲתָא בּוֹגֶרֶת חֲוָאי** – ובאותה שעה היא כבר בוגרת, ולא נאמרו בה העונשים הכתובים בפרשת מוציא שם רע.

* * *

הגמרא מביאה ברייתא המבררת את מקום סקילת נערה המאורסה: **תָּנוּ רַבָּנָן, נַעֲרָה הַמְאוֹרָסָה שֶׁזִּינְתָה,** ולאחר שניאשת העידו עדים על כך, **סוֹקְלִין אוֹתָהּ עַל פֶּתַח בֵּית אָבִיהָ.** אם אֵין לָהּ **פֶּתַח בֵּית הָאָב, סוֹקְלִין אוֹתָהּ עַל פֶּתַח שַׁעַר הָעִיר הַהִיא** שזינתה בה. **וּבְעִיר שֶׁרוּבָּהּ עוֹבְדֵי כּוֹכָבִים, סוֹקְלִין אוֹתָהּ עַל פֶּתַח בֵּית דִּין.** ממשיכה הברייתא: **כֵּיצַד** בַּדָּבָר **אַתָּה אוֹמֵר, הָעוֹבֵד עֲבוֹדַת כּוֹכָבִים, סוֹקְלִין אוֹתוֹ עַל שַׁעַר הָעִיר שֶׁעָבַד בּוֹ. וּבְעִיר שֶׁרוּבָּהּ עוֹבְדֵי כּוֹכָבִים, סוֹקְלִין אוֹתוֹ עַל פֶּתַח בֵּית דִּין.**

הגמרא מבררת את המקור לדינים האמורים בברייתא. שואלת הגמרא: **מְנָא** הָנֵי מִילֵּי – מנין לתנא שסוקלים את החוטא בשער העיר שחטא בה, **דְּתָנוּ רַבָּנָן** בברייתא, נאמר בתורה לגבי עובד עבודת כוכבים (דברים יז ה) 'וְהוֹצֵאתָ אֶת הָאִישׁ הַהוּא אוֹ אֶת הָאִשָּׁה הַהִוא וגו' אֶל שְׁעָרֶיךָ וגו' וּסְקַלְתָּם בָּאֲבָנִים וָמֵתוּ', ו'שְׁעָרֶיךָ' שהוזכר בפסוק זֶה שַׁעַר העיר **שֶׁעָבַד בּוֹ.** שואלת הברייתא: **אַתָּה אוֹמֵר,** שהכוונה **לְשַׁעַר שֶׁעָבַד בּוֹ, אוֹ אֵינוֹ אֶלָּא שַׁעַר** העיר **שֶׁנִּידּוֹן בּוֹ** למיתה. משיבה הברייתא: **נֶאֱמַר** 'שְׁעָרֶיךָ' לְמַטָּה – בסוף הפרשה, לגבי מעשה הסקילה, **וְנֶאֱמַר** 'שְׁעָרֶיךָ' לְמַעְלָה – בתחילת הפרשה, לגבי מעשה העוון, שנאמר (שם יז ב–ג) 'כִּי יִמָּצֵא בְקִרְבְּךָ בְּאַחַד שְׁעָרֶיךָ וגו' וַיֵּלֶךְ וַיַּעֲבֹד אֱלֹהִים אֲחֵרִים וַיִּשְׁתַּחוּ לָהֶם', **מַה** 'שְׁעָרֶיךָ' **הָאָמוּר לְמַעְלָה הוּא שַׁעַר שֶׁעָבַד בּוֹ,** שהרי בזה הפסוק עוסק, **אַף** 'שְׁעָרֶיךָ' **הָאָמוּר לְמַטָּה** לגבי הסקילה, **הֵיינוּ שַׁעַר שֶׁעָבַד בּוֹ.**

דָּבָר אַחֵר – יש לדרוש מפסוק זה דרשה נוספת, **'שְׁעָרֶיךָ', וְלֹא שַׁעֲרֵי עוֹבְדֵי כּוֹכָבִים,** שאם עבד עבודה זרה בעיר שרובה גוים, אין סוקלים אותו בשער העיר, כיון שבעיר כזו אין שער העיר קרוי 'שערייך', אלא שער בית דין הוא המכונה 'שעריך'.

מקשה הגמרא: כיצד ניתן לדרוש דרשה נוספת מפסוק זה, והרי **הַאי** – תיבה זו של **'שְׁעָרֶיךָ', הָא אַפִּיקְתֵּיהּ** – הרי כבר הוצאת ודרשת אותה בגזירה שוה ללמד שנסקל בשער העיר שעבד בה. מתרצת הגמרא: **אִם בֵּן,** שבאה התורה רק ללמד שהוא נסקל בשער העיר שעבד בה, **לֵימָא קְרָא** – היה הפסוק כותב רק **'שַׁעַר', מַאי** – מדוע נכתב **'שְׁעָרֶיךָ', שְׁמַע מִינָּהּ תַּרְתֵּי** – יש ללמוד מזה שני דברים, שהסקילה נעשית בשער העיר שעבד בה, וגם שזהו דווקא בעיר שרובה ישראל.

הגמרא ממשיבה לברר את המקור לדינים שבברייתא. שואלת הגמרא: **אַשְׁכְּחָן עֲבוֹדַת כּוֹכָבִים** – מצאנו את הלימוד לכך שהעובד עבודה זרה נסקל בשער העיר שעבד בה, וכן שיש צורך שתהא זו עיר שרובה ישראל, **נַעֲרָה הַמְאוֹרָסָה מְנָא לָן,** שאם זינתה בעודה ארוסה והעידו עליה לאחר שנישאת, שכתבה התורה שיש לסוקלה בפתח בית אביה, מנין שאם אין לה פתח בית אב, סוקלים אותה בשער העיר. ואם זו עיר שרובה גוים נסקלת בשער בית דין. מתרצת הגמרא: **אָמַר רַבִּי אַבָּהוּ, נָמֵי** – למד התנא בגזירה שוה לשון **'פֶּתַח'** שנאמר בנערה המאורסה 'וְהוֹצִיאוּ אֶת הַנַּעֲרָה אֶל פֶּתַח בֵּית אָבִיהָ' (דברים כב כא), מלשון **'פֶּתַח'** האמור בחצר המשכן 'וְאֶת מָסַךְ פֶּתַח שַׁעַר הֶחָצֵר' (במדבר ד כו), **וּ'פֶתַח' נלמד מ'שַׁעַר',** שכמו שבחצר תיבת 'פתח' מחוברת ל'שער', כך גם בנערה המאורסה שנאמר רק 'פתח' הרי זה כאילו נכתב גם 'שער', **וְ'שַׁעַר'** של נערה מאורסה [שנחשב כאילו כתוב בו] נלמד **מִ'שְׁעָרֶיךָ'** האמור בעבודה זרה, ששם הכוונה לשער העיר, ללמד שאף בנערה המאורסה אם אין לה פתח בית אב, נסקלת בשער העיר שזינתה בה, ואם רוב אנשי העיר גוים, נסקלת בשער בית דין.

* * *

הסוגיא להלן עוסקת בדין 'מוציא שם רע', ומבארת באילו אופנים נאמרה פרשה זו: **תָּנוּ רַבָּנָן, הַמּוֹצִיא שֵׁם רַע** על אשתו שזינתה בעודה ארוסה, והביא עדים על כך והוזמו, **לוֹקֶה וְנוֹתֵן מֵאָה סֶלַע.** **רַבִּי יְהוּדָה** חולק **וְאוֹמֵר, לִלְקוֹת,** אכן **לוֹקֶה** הבעל **מִכָּל מָקוֹם** – בכל מקרה, אך לגבי קנס של **מֵאָה סֶלַע,** יש חילוק, **אִם בָּעַל, נוֹתֵן** מאה סלע, ואם **לֹא בָּעַל אֵינוֹ נוֹתֵן.**

מבארת הגמרא את המחלוקת: **מָה מִיפְּלִגִי בִּפְלוּגְתָּא** – נחלקו חכמים ורבי יהודה במחלוקתם **דְּרַבִּי אֶלְעָזָר בֶּן יַעֲקֹב וְרַבָּנָן** (להלן מו.), **הָאי** מענשו של המוציא שם רע הוא דוקא כשבעל. **וְהָכִי קָאָמַר** – וכך מתפרשת הברייתא, **הַמּוֹצִיא שֵׁם רַע לוֹקֶה וְנוֹתֵן מֵאָה סֶלַע,** בֵּין **בָּעַל** בֵּין **שֶׁלֹּא בָּעַל,** וזהו כְּדעת **רַבָּנָן,** החולקים על רבי אליעזר בן יעקב וסוברים שעונש הבעל הוא אף כשלא בעל. **רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר, לִלְקוֹת,** לוֹקֶה הבעל **מִכָּל מָקוֹם,** אך לגבי **מֵאָה סֶלַע, אִם בָּעַל נוֹתֵן** מאה סלע, ואם **לֹא בָּעַל אֵינוֹ נוֹתֵן,** וזהו כְּדעת **רַבִּי אֱלִיעֶזֶר בֶּן יַעֲקֹב,** שפרשה זו נאמרה רק כשבא עליה, ומכל מקום אמר רבי יהודה שלוקה, והיינו מחמת שעבר על לאו של 'לֹא תֵלֵךְ רָכִיל בְּעַמֶּיךָ' (ויקרא יט טז).

המשך בעמוד צ

הגמרא מביאה ביאור אחר במחלוקת חכמים ורבי יהודה: **אִיכָּא** דְּאָמְרֵי – יש שפירשו כך, הברייתא בּוּלָּהּ [–הן חכמים הן רבי יהודה] נשנית כְּשִׁיטַת רַבִּי אֶלְעָזָר בֶּן יַעֲקֹב, שפרשה זו עוסקת רק באופן שבא עליה, וְהָכִי קָאָמַר, הַמּוֹצִיא שֵׁם רַע לוֹקֶה וְנוֹתֵן מָאָה סֶלַע, **וְהוּא** שֶׁבָּעַל, אבל אם לא בעל אינו משלם קנס, ואף אינו לוקה משום 'לֹא תֵלֵךְ רָכִיל', כיון שזה לאו שאין בו מעשה, שאין לוקים עליו. רַבִּי יְהוּדָה חוֹלֵק **וְאוֹמֵר**, אף שפרשת מוציא שם רע נאמרה רק באופן שבא עליה, ולכן אם לא בא עליה אינו משלם קנס, אך לְלְקוֹת לוֹקֶה מִכָּל מָקוֹם, ואף כשלא בא עליה, משום 'לא תֵלֵךְ רָכִיל', וסובר רבי יהודה שלוקים על לאו שאין בו מעשה. מקשה הגמרא: וְכִי סָבַר רַבִּי יְהוּדָה לְלְקוֹת לוֹקֶה מִכָּל מָקוֹם, ואף כשלא בא עליה, וְהָתַנְיָא, רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר, בָּעַל לוֹקֶה, לֹא בָּעַל אֵינוֹ לוֹקֶה. מתרצת הגמרא: אָמַר רַב נַחְמָן בַּר יִצְחָק, 'לוֹקֶה מכל מקום' שאמר רבי יהודה, ואף כשלא בעל, היינו מַכַּת מַרְדּוּת מִדְּרַבָּנָן, ומה שאמר 'לא בעל אינו לוקה', היינו שאינו לוקה מלקות דאורייתא, ואף שסובר רבי יהודה שלוקים על לאו שאין בו מעשה, מכל מקום כאן חידשה התורה שאין הבעל לוקה אלא כשבא עליה.